

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
62/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. április 15.

A főtanácsnok indítványa a C-490/20. sz. ügyben
V.M.A. kontra Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo”

Kokott főtanácsnok egy azonos nemű házaspár gyermeke leszármazásának az Unión belüli elismerését illetően a tagállamok nemzeti identitása és a gyermeknek, illetve a szüleinek a szabad mozgáshoz való joga közötti egyensúly kialakítását javasolja

Konkréten a tagállamnak az uniós jog által az uniós polgárok számára biztosított jogok gyakorlása céljából el kell ismernie a gyermek leszármazását. Ezzel szemben hivatkozhat a nemzeti identitására és a hagyományos családfelfogására annak megtagadásához, hogy e rokonsági kapcsolatot a nemzeti jogának megfelelő születési anyakönyvi kivonat kiállítása céljából elismerje

A jogvita egy női házaspárt érint, amelynek esetében az egyik házastárs, V. M. A. bolgár állampolgár, a másik pedig az Egyesült Királyság állampolgára, és e házastársaknak a lakóhelyük szerinti tagállamban, azaz Spanyolországban gyermekük született. A spanyol hatóságok által kiállított születési anyakönyvi kivonat mindkét nőt a gyermek „anyjaként” tünteti fel.

V. M. A. ezt követően az illetékes bolgár hatóságoktól azt kérte, hogy állítsanak ki a számára a lányára vonatkozó, a bolgár személyazonossági okmány kiállításához szükséges olyan születési anyakönyvi kivonatot, amely az említett két nőt tünteti fel szülőként. Szófia főváros (Bulgária) ugyanakkor V. M. A-t arra szólította fel, hogy jelölje meg, melyik házastárs a gyermek biológiai anyja, azzal érvelve, hogy a születési anyakönyvi kivonat bolgár mintája csak egy rovatot tart fenn az „anya” számára, és egy másikat az „apa” számára, e rovatokba pedig csak egy nevet lehet írni. Miután V. M. A. megtagadta a kért információt, az említett hatóság elutasította a kérelmét.

E megtagadást Szófia főváros azzal indokolta, hogy a gyermek biológia anyját érintően nem áll rendelkezésre információ, és hogy két nőnemű szülőnek a születési anyakönyvi kivonatban való feltüntetése Bulgária közrendjébe ütközik, amely nem engedélyezi az azonos neműek házasságát. V. M. A. e határozattal szemben keresetet indított az Administrativen sad Sofia-grad (szófia-i közigazgatási bíróság) előtt.

E bíróság lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy a valamely bolgár állampolgár más tagállamban bekövetkezett, és ezen utóbbi tagállam által két anyát feltüntető születési anyakönyvi kivonattal igazolt születése bejegyzésének a bolgár hatóságok általi megtagadása sérti-e az uniós jogot.

Juliane Kokott főtanácsnok először is kifejti, hogy a nemzeti bíróság állításával ellentétben nem állapítható meg bizonyossággal, hogy a gyermek bolgár állampolgársággal rendelkezik. Ezen állítást ugyanis a bolgár kormány vitatja, mivel a bolgár állampolgárságot olyan személyek szerzik meg automatikusan, akiknek legalább az egyik szülője bolgár, a jelen ügyben azonban a biológiai anyja nem került azonosításra.

Márpedig a főtanácsnok megállapítja, hogy még ha a gyermek nem is rendelkezne a bolgár állampolgársággal, és ezáltal nem is lenne uniós polgár, a helyzet akkor sem kerülne ki az uniós jog hatálya alól. Ebben az esetben ugyanis továbbra is felmerül a kérdés, hogy V. M. A., egy olyan uniós polgár, aki élt a szabad mozgáshoz való jogával, és egy másik tagállam nemzeti joga alapján a nőnemű házastársával közösen egy gyermek anyja lett, követelheti-e a származási tagállamtól, hogy elismerje ezt a helyzetet, és hogy olyan születési anyakönyvi kivonatot állítson ki, amelyben a gyermek szüleiként a két nőt tüntetik fel.

Kokott főtanácsnok ezt követően emlékeztet arra, hogy az uniós jog nem határozza meg a családi állapot megállapítására és többek között a leszármazásra vonatkozó szabályokat. A tagállamoknak azonban az uniós jog tiszteletben tartásával kell gyakorolniuk az e területen fennálló a hatásköreiket. Kokott főtanácsnok kifejti, hogy az Unión belüli szabad mozgáshoz való jog magában foglalja az ahhoz fűződő jogot, hogy a szokásos családi életet fenn lehessen tartani mind a fogadó tagállamban, mind az uniós polgár származása szerinti tagállamban. A jelen ügyben V. M. A. és a házastársa a spanyol jog szerint érvényesen szülői jogállást szereztek a gyermekük tekintetében, és Spanyolországban ténylegesen családi életet élnek a lányukkal. Márpedig e rokon kapcsolat elismerésének hiánya súlyosan akadályozná, hogy Bulgáriában családi életet lehessen élni, és akár visszatarthatja V. M. A.-t a származási országába való visszatéréstől.

Ugyanezek a megfontolások vonatkoznak a gyermek helyzetére akkor, ha bolgár állampolgár, és ezáltal megilleti őt az uniós polgár jogállása. Mitöbb, a bolgár jog értelmében a születési anyakönyvi kivonat kiállítása a bolgár személyazonosító okmány kiállításának előfeltétele: annak megtagadása tehát veszélyeztetné a gyermek szabad mozgáshoz való jogának a tényleges gyakorlását.

A főtanácsnok álláspontja szerint tehát a kérelmezett születési anyakönyvi kivonat kiállításának a bolgár hatóságok általi megtagadása korlátozza azokat a jogokat, amelyeket az uniós jog V. M. A. számára biztosít, és abban az esetben, ha a gyermek bolgár állampolgár, az korlátozza a gyermek számára biztosított ilyen jogokat is.

Kokott főtanácsnok ezt követően azt vizsgálja, hogy a Bulgária által hivatkozott nemzeti identitás igazolhatja-e e megtagadást. E tagállam nézete szerint a nemzeti identitás sérelme abból ered, hogy az igényelt születési anyakönyvi kivonat eltávolodik a bolgár alkotmányban előírt „hagyományos” családfelfogástól, amely szükségszerűen azzal jár, hogy a gyermeknek csak egy anyja (és egy apja) lehet. A főtanácsnok úgy véli, hogy a családjog az állam önképének a kifejezése mind politikai, mind társadalmi szinten. A leszármazási kapcsolatoknak a nemzeti családjog alkalmazásában történő meghatározása tehát a tagállam nemzeti identitása alapvető kifejezésének a körébe tartozhat. Ennek az a következménye, hogy a Bíróság által gyakorolt felülvizsgálat terjedelmét korlátozni kell a tagállamok számára fenntartott tárgyi hatáskörök területeinek megóvása érdekében. Következésképpen ha a nemzeti identitás e lényeges tartalma érintett, az arra való hivatkozás nem tehető arányossági felülvizsgálat tárgyává.

A főtanácsnok álláspontja szerint azonban **a Spanyolországban létesített rokon köteleknek a kizárólag a polgárok szabad mozgására vonatkozó másodlagos uniós jog¹ alkalmazása céljából történő elismerésére vonatkozó kötelezettség nem módosítja a bolgár családjogi leszármazás- vagy házasságfelfogást**, és új felfogások bevezetéséhez sem vezet e jogterületen. Következésképpen az ilyen kötelezettség nem veszélyezteti a nemzeti identitás alapvető kifejezését, ugyanakkor megszünteti a szabad mozgást érintő, olyan akadályok nagy részét, mint például a gyermek brit anyjának a tartózkodási jogához, vagy az említett anyjának a gyermekkel való utazását érintő lehetőségekhez kapcsolódó bizonytalanságok. E kötelezettségnek a bolgár jogrendszerre gyakorolt korlátozott hatására tekintettel a gyermeknek a V. M. A. és a házastársa tekintetében fennálló leszármazása elismerésének a megtagadása túllépi a Bulgária által hivatkozott célkitűzések megóvásához szükséges mértéket.

Bulgária tehát **nem tagadhatja meg a gyermek leszármazásának** a kizárólag a polgárok szabad mozgására vonatkozó másodlagos uniós jog alkalmazása céljából történő **elismerését** azzal az indokkal, hogy a bolgár jog nem írja elő sem az azonos nemű személyek házasságának az intézményét, sem a gyermek biológiai anyja házastársának az anyaságát. Abban az esetben, ha a

¹ Többek között az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.), valamint a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2011. L 141., 1. o.).

gyermek bolgár állampolgár, ez többek között azt is jelenti, hogy Bulgáriának a számára **V. M. A.-t és a házastársát szülőkként feltüntető személyazonosító okmányt** vagy útiokmányt **kell kiállítania** annak érdekében, hogy a gyermek külön-külön bármelyik szülőjével utazhasson.

Bulgária ezzel szemben a nemzeti identitásra való hivatkozással **igazolhatja annak a megtagadását, hogy a gyermeknek** a spanyol születési anyakönyvi kivonat által megállapított **leszármazását** az említett gyermeknek **a nemzeti családjog értelmében vett** leszármazását meghatározó születési anyakönyvi kivonat kiállítása céljából **elismerje**.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Az ismertetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:

„[Europe by Satellite](#)” ☐ ☎ (+32) 2 2964106